

omnibus ad eandem curtem integre pertinentibus; A curticellam quoque de Villa, et villam quæ vocatur Visiliaco, et quidquid vobis pertinet in loco qui dicitur Goa, et mansum positum in Minotio, et quod vobis pertinet in Castellis, et in Montebluto et in Casulis; decimas de Gavassa et decimas in Runcoris ejusdem Gavasse in Manipulis: et ea quæ ibidem a Gerardo Rangono acquisistis; præterea decimas civitatis vestræ, ac pertinenti ipsius, sicut de antiqua consuetudine et jure canonico destinetis: oblationes quoque fidelium tam in missis vivorum quam defunctorum, sive præsentis episcopo sive absente, et in urbe et extra; oblationes etiam consecrationum ecclesiarum episcopatus vestri, tam infra urbem quam extra, sicut eas rationabiliter consuevistis habere, et nunc habere noscimini. Insuper omnia quæ pertinent ad officium et beneficium archipresbyteratus, archidiaconatus, præposituræ, atque magistri scholarum ejusdem Ecclesiæ.

Decernimus ergo, etc.

Datum Laterani per manum Alberti, S. Romanæ Ecclesiæ presbyteri cardinalis et cancellarii, Nonis Aprilis, indict. xi, Incarn. Domin. ann. 1178, pontificatus vero D. Alexandri papæ III anno xix.

MCCCXLI.

Ecclesiæ et capituli Audomarensis in Arthesia constitutiones varias et privilegia confirmat.

(April. 16.)

[MIRÆI, *Opp. diplom.*, IV, 28.]

ALEXANDER episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis WILLELMO, decano Sancti Audomari, ejusque fratribus, tam præsentibus quam futuris, canonicam vitam professis in perpetuum.

. . . Felicis recordationis Innocentii, et Adriani Romanorum pontificum, vestigiis inhærentes, præscriptam ecclesiam Sancti Audomari, in qua divino mancipati estis obsequio, ubi videlicet venerandum corpus ejus requiescere creditur, sub beati Petri et nostra protectione suscipimus, et præsentis scripti privilegio communimus. . . . De redditibus sane et præbendis ad hospitale pauperum spectantibus decernimus ut his, qui eas ad præsens percipiunt decedentibus, nec clericis, nec laicis a præposito, D decano vel capitulo, vel quoquam alio concedantur, sed soli mensæ pauperum in hospitali, cum vacaverint, deputentur, eidem usui perpetuo servituræ. . . .

Obeunte vero præposito vel decano ecclesiæ vestræ, nullus ibi qualibet subreptionis astutia seu violentia præponatur, nisi quem fratres communi consensu, vel fratrum pars consilii sanioris secundum Dei timorem providerint eligendum. . . .

Bonas vero consuetudines et rationabiles hactenus in vestra ecclesia conservatas pagina præsentis firmamus, et novas atque indebitas imponi ab aliquo vobis contradicentibus prohibemus. Subpræpositum sane, magistrum scholarum, pistorem,

cellerarium, et cocum, ministros vel officiales ejusdem ecclesiæ, decanus sicut moris est, communicato consilio canonicorum in eadem villa manentium et cum eorum assensu statuat. Qui non sint quasi possessores, sed annuatim permutabiles, ut canonicis visum fuerit expedire.

Custos vero, qui minister dicitur, in potestate præpositi, decani et capituli semper, propter ornamenta ecclesiæ qui in ejus potestate sunt, maneat ordinandus. Si autem in aliquo prædicti ministri excesserint, a decano et capitulo, sicut est consuetudinis Ecclesiæ, corrigantur.

Statuimus insuper, ut sicut a bonæ memoriæ primo Milone Tervanensi episcopo statutum est, Morinensis episcopus in Audomarensi ecclesia et præpositus Audomarensis in Morinensi, fiat obtentu præbendæ canonicus. Ita videlicet ut in perpetuum per decessus singulos personarum novus successor, sive præpositus ab episcopo, sive episcopus a præposito sine dilatione, salvo tamen jure anniversarii de præbenda investiatur defuncti; nec propter hoc ad capituli vestri consilium admittatur episcopus.

Datum, etc., xvi Kal. Maii, anno 1178.

MCCCXLII.

Monasterii Cluniacensis protectionem suscipit ac possessiones confirmat

(Laterani, April. 17.)

[*Biblioth. Cluniac.*, 1436.]

C

ALEXANDER episcopus, servus servorum, etc.

¶ Quanto specialius Ecclesia vestra nobis est nullo mediante subjecta, tanto propensius ejus juri providere compellimur, ne super his quæ rationabiliter noscitur possidere, processu temporis indebita molestatione gravetur. Eapropter, dilecti in Domino filii, vestris postulationibus justis clementer annuimus, et ecclesiam vestram, in qua estis divino obsequio mancipati, sub beati Petri et nostra protectione suscipimus et præsentis scripti privilegio communimus; statuentes ut quascunque possessiones, quæcunque bona eadem Ecclesia in præsentiarum juste et canonice possidet, aut in futurum concessione pontificum, largitione regum vel principum, oblatione fidelium, seu aliis justis modis, præstante Domino poterit adipisci, firma vobis vestrisque successoribus et illibata permaneant. Præterea prioratum Sanctæ Mariæ de Nazara cum omnibus pertinentiis suis, et prioratum S. Trinitatis de Lenton, cum omnibus pertinentiis suis, sicut eosdem prioratus Ecclesia vestra canonice possidet, et de donatione prædicti prioratus Sanctæ Mariæ in scripto authentico continetur, vobis et eidem Ecclesiæ auctoritate apostolica confirmamus,

Decernimus ergo, etc.

Ego Alexander catholicæ Ecclesiæ episcopus.

Ego Hubaldus Ostiensis episcopus.

Ego Joannes presbyter cardinalis SS. Joannis et Pauli tit. Pas.

Ego Bezo presbyter cardinalis S. Pudentianæ tit. Pastoris.

Ego Petrus presbyter cardinalis tit. S. Susan-
næ.

Ego Vivianus presbyter cardinalis tit. S. Stepha-
ni in Coelio monte.

Ego Jacobus diaconus cardinalis S. Mariæ in
Cosmidin.

Ego Ardicio diaconus cardinalis S. Theoderici.

Ego Cincius diaconus cardinalis S. Adriani.

Ego Laborans diaconus cardinalis S. Mariæ in
Porticu.

Ego Rainerius diaconus cardinalis S. Georgii ad
Velum Aureum.

Datum Laterani, per manum Alberti S. R. E.
presbyteri cardinalis et cancellarii, xv Kal. Mai,
indict. xi, Incarnat. Domini anno 1178, pontifica-
tus vero domni Alexandri papæ III anno xix.

MCCCXLIII.

*Ad Rogerum Wigorniensem episcopum. — Pro electo
Ecclesiæ Sancti Augustini Cantuariensis.*

(Laterani, April. 17.)

[MANSI, *Concil.*, XXI, 920.]

Cum venerabili fratri nostro Richardo, Cantua-
riensi archiepiscopo, apostolicæ sedis legato, olim
dederimus in mandatis ut dilecto filio nostro electo
Sancti Augustini in monasterio suo, quod ad juris-
dictionem Romanæ Ecclesiæ nullo mediante per-
tinet, munus benedictionis non differret aliquatenus
imperiri, ex eo quod archiepiscopus hoc exsequi
recusavit, de jure potuissemus eidem electo bene-
dictionem ipsam per nos, vel etiam per alium, qui
nobis non ita de facili contradiceret, exhiberet.
Volentes autem in eo adhuc obedientiæ virtutem
plenius experiri, post longam disceptationem quam
idem archiepiscopus in præsentia nostra per nun-
tios suos contra ipsum electum super controversia
benedictionis habuit, quæ de communi fratrum
nostrorum consilio per definitivam sententiam ita
decisa est, quod Cantuariensis archiepiscopus ipsum
et successores suos in monasterio Sancti Augustini
absque exactione, obedientiæ contradictione post-
posita, benedicat, ex consueta et abundanti sedis
apostolicæ benignitate eundem electum pro munere
benedictionis ad memoratum archiepiscopum duxi-
mus remittendum. Attendentes igitur labores et ex-
pensas quas idem monasterium super hoc jam longo
tempore sustinuit, fraternitati tuæ per apostolica
scripta præcipiendo mandamus, et in virtute obe-
dientiæ injungimus, quatenus, si memoratus ar-
chiepiscopus infra terminum nostris litteris consti-
tutum, eundem electum, sicut a nobis definitum
est, benedicere distulerit, tu nostra fretus auctori-
tate, omni excusatione, contradictione et appella-
tione cessante, quam citius super hoc fueris requi-
situs, id efficere non moreris nullo decreto nostro,
vel alterius, quo præceptum sit appellationi defe-
rendum, impediendo, nullis etiam litteris obstanti-
bus a nobis impetratis vel impetrandis, nulla ex-

ceptione, quo minus vel tardius mandatum nostrum
adimpleas, resistente.

Data Laterani xv, Kal. Maii.

MCCCXLIV.

*Ad Rogerum electum monasterii S. Augustini Can-
tuariensis. — Testatur se decrevisse ut ipse et ejus
successores ab archiepiscopis in ipso monasterio
dedicarentur.*

(TWISDEN et SELD., *Rer. Angl. Script.*, II, 1822.)

ALEXANDER episcopus, servus servorum Dei, di-
lectis filiis ROGERO electo, et fratribus Sancti Au-
gustini Cantuariensis, salutem et apostolicam be-
nedictionem.

Recepta olim querimonia ex parte vestra, quod
venerabilis frater noster Cantuariensis archiepisco-
pus, apostolicæ sedis legatus, tibi, fili electe, in mo-
nasterio vestro quod ad jurisdictionem Romanæ
Ecclesiæ nullo mediante pertinet, nollet benedictio-
nem impendere, eidem archiepiscopo apostolicis
scriptis dedimus in mandatis, ut vel te, fili electe,
in præscripto monasterio absque exactione profes-
sionis benediceret, aut usque ad festum purifica-
tionis proxime præteritum per se aut per sufficien-
tem responsalem suum nostro se conspectui præ-
sentaret; cumque tam tu, fili electe, quam dilecti
filii nostri magistri Gerardus Pucella et magister
Petrus Blesensis procuratores ejusdem archiepisco-
pi, ad nostram pro causa ipsa venissetis præsen-
tiam, et longam disceptationem coram nobis ha-
buissetis ad invicem, illis asseverantibus, quod in
ecclesia Cantuariensi ab archiepiscopo benedici, et
obedientiam ei præstare deberetis, vobis quoque
contra proponentibus, quod in monasterio vestro
benedictionem sine exactione obedientiæ deberet
ostendere. Nos inspectis antiquis privilegiis eccle-
siæ vestræ, et præcipue privilegio beati Augustini
Cantuariensis archiepiscopi quod monasterio vestro
indulsit; consideratis quoque scriptis piæ recorda-
tionis prædecessorum nostrorum Anastasii et Adria-
ni Romanorum pontificum, quibus idem archiepi-
scopus videbatur inniti; cognito etiam quod sanctæ
memoriæ pater et prædecessor noster Eugenius
papa Theobaldo quondam Cantuariensi archi-
episcopo injunxisset, ut Sylvestro quondam electo
monasterii vestri, benedictionis in eodem monasterio
munus impenderet, ita quod ab eo professionem
obedientiæ non postularet. Te ab impetitione ipsius
archiepiscopi communicato fratrum nostrorum
consilio absolvimus, statuentes ut Cantuariensis
archiepiscopus te et successores tuos in monasterio
vestro absque exactione, obedientiæ contradictione
postposita benedicat. Ut autem hæc nostræ defi-
nitionis sententia perpetuis temporibus inviolabili-
ter observetur, eam auctoritate apostolica confir-
mamus, et præsentis scripti pagina communimus.
Nulli ergo omnino hominum, etc.

Datum, etc.